

KVÆLSTOF TIL VINTERRUG OG TRITICALE

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Første kvælstoftildeling i vinterrug og triticale skal ske ved begyndende vækst, men hold igen med kvælstofmængden i kraftige marker.

En tilpasset kvælstofstrategi skal sikre, at afgrøden får tilstrækkelig med kvælstof gennem hele vækstsæsonen, men samtidig ikke så meget, at risikoen for bl.a. lejesæd øges.

På grund af tidlig såning i et godt såbed, et godt efterår og en sen vinter har mange vintersædsmarker udviklet sig godt, og her ved indgangen til foråret fremstår markerne kraftige og forholdsvis langt fremme i udviklingen. Dertil kommer, at afgrøden typisk står jævnt og tæt med mange sideskud. Vinterrugen og triticales er derfor generelt så kraftige, at vi anbefaler at holde igen med kvælstof ved første tildeling.

Tidspunktet for tilførsel af kvælstof til vinterrug og triticale har normalt ikke så stor indflydelse på udbyttet, men det kan påvirke proteinindholdet og risikoen for lejesæd.

I tabellen er vist forslag til strategier for kvælstoftilførsel i vinterrug og triticale til foder.

	Vegetationsindeks, NDVI ¹⁾	Primo martsKg N/ha	Medio april (st. 30), kg N/ha	Ca. 1. maj (st. 32-34), Kg N/ha
Kraftige marker	Over 0,75	40	Resten minus 40 kg N	40
Middel	0,50-0,75	60	Resten minus 40 kg N	40
Tynde marker	Under 0,50	80	Resten minus 40 kg N	40

¹⁾ Vegetationsindekset NDVI kan ses på CropManager eller CropSat.

Som hjælp til at vurdere, om afgrøden er kraftig, kan man se vegetationsindekset på

CropManager eller CropSat.dk.

En tredeling vil reducere risikoen for lejesæd og øge proteinprocenten i kernen en lille smule i forhold til en todeling, men det vil kun have minimal betydning for høstudbyttet. Hvis man vælger en todelt strategi skal vinterbyggen færdiggødskes med resten af kvælstoffet i sidste halvdel af april.

Gylle til vinterrug og triticales bør udbringes ved begyndende vækst i foråret for at minimere køreskaden.

En tre-delt strategi giver normalt et lidt højere udbytte end to-delt. En tredeling af kvælstofmængden giver desuden mulighed for at omfordele sidste kvælstoftilførsel.

Første tildeling sker ved begyndende vækst forår. Det kan ske på arealer, hvor der er let frost om morgenen, men bemærk kravet om, at jorden skal være er optøet i dybden i løbet af dagen. Tidlig tilførsel af kvælstof er vigtigere i vinterrug end i vinterhvede, men så længe tildeling sker inden 1. april, koster det sjældent udbytte. Jo mere kvælstof der tildeles tidligt, jo lavere bliver proteinprocenten og risikoen for lejesæd øges.

I kraftige marker bør kvælstofmængden reduceres, og tildelingstidspunktet kan "trækkes" for at reducere lejesædsrisiko.

Anden tildeling sker medio april. Flydende gødning eller andre amidholdige gødninger skal udbringes 8-14 dage før, fordi de skal omdannes til ammonium, før de virker.

Tredje tildeling kan ske fra st. 32 med fuld udbytteeffekt. Tredelingen kan sikre et lidt højere udbytte og proteinindhold end en todeling. Tredeling er derudover en god strategi, når man ønsker at omfordele kvælstof efter væksten på de enkelte marker.

GØDNINGSTYPE

Valg af gødningstype er beskrevet i artiklen [Optimér virkningen af kvælstofgødninger til vintersæd](#).

Ved første tilførsel anbefales det at bruge en svovlholdig gødning. Hvor der er brug for fosfor og kalium, bør dette også tilføres ved første gødsning. Ved brug af urea skal man både passe på ammoniakfordampning og sikre afgrødens svovlforsyning på anden måde.

På arealer med manganmangel kan tidlig tilførsel af kvælstof og især tilførsel af svovlsur ammoniak forbedre tilgængeligheden af mangan i jorden. Svovlsur ammoniak bør dog kun bruges, hvor der er manganmangel, idet risikoen for fordampning af ammoniak er større end fra NS-gødninger generelt. Tilførsel af svovlsur ammoniak mod manganmangel bør suppleres med udsprøjtning af mangan senere på foråret. Et alternativ til anvendelse af svovlsur ammoniak er coating af gødning med manganholdige midler.

Se også [dyrkningsvejledninger](#) for de enkelte vintersædsafgrøder på LandbrugsInfo.
